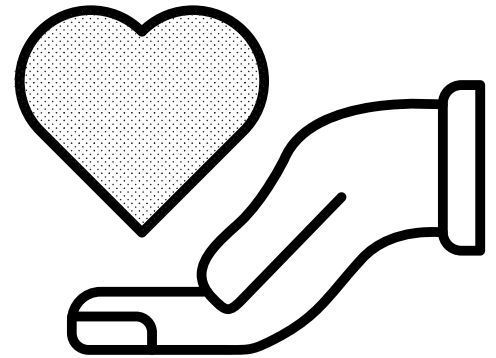

Lähisuhdeväkivaltaa kokevan kohtaaminen työpaikalla

Ohje työsuojelun yhteistoiminta- henkilöille ja esihenkilöille

Suomessa joka kolmas nainen ja joka kuudes mies on elämänsä aikana kokenut fyysistä parisuhdeväkivaltaa tai uhkailua siitä. Joka toinen nainen on kokenut parisuhteessa henkistä väkivaltaa. Väkivallan seuraukset voivat heijastua koko työyhteisöön ja näkyä muun muassa väkivaltaa kokevan työkyvyssä ja työssä jaksamisessa.

Jos epäilet työkaverisi tai alaisesi kokevan lähisuhdeväkivaltaa, ota huoli puheeksi luottamuksellisesti, turvallisessa ympäristössä. Väkivaltaan puuttuminen ennaltaehkäisee myöhempää väkivaltaa, ja sillä voi olla iso merkitys ihmisen hyvinvointiin tulevaisuudessa. Jo väkivallasta kysyminen voi auttaa toista havautumaan tilanteeseensa ja hakemaan apua.

Työnantajalla on työturvallisuuslain mukaan velvollisuus huolehtia siitä, että työntekijät voivat tehdä työtään terveellisesti ja turvallisesti. Työnantajan tulee kartoittaa työn vaarat, ja vaarojen arvioinnissa voidaan huomioida myös lähisuhdeväkivallan uhka. Lisääntynyt etätyö on tehnyt lähisuhdeväkivallasta yhä enemmän myös työpaikan asian.

Miten väkivalta vaikuttaa ihmisen hyvinvointiin?

Väkivaltaa kokeva oireilee usein eri tavoin. Väkivallan seuraukset eivät aina ole fyysisiä vammoja. Lähisuhdeväkivallan seuraukset ovat verrattavissa vakavan pitkäaikaisen

stressin aiheuttamiin seurauksiin. Väkivallan kohteeksi joutuminen voi näkyä lisääntyneinä sairauspoissaoloina, työkyvyn ja -tehon heikkenemisessä, sosiaalisten tilanteiden välttelyinä, keskittymisvaikeuksina tai esimerkiksi haitallisina selviytymiskeinoina, kuten päihteen käyttönä.

Miten voin ottaa väkivallan puheeksi?

- Ota huoli mahdollisesta väkivallasta puheeksi kahden kesken, turvallisessa ympäristössä.
- Kysy tilanteesta hienotunteisesti, kuten ”Onko sinun turvallista olla kotona?”
- Kuuntele myötätuntoisesti ja avoimesti.
- Älä syytä tai syyllistä.
- Älä yritä selvittää syitä väkivallalle. Keskity kokijan kuulemiseen ja apuun ohjaamiseen.
- Älä kritisoi tekijää, mutta kerro, että väkivalta on aina väärin. Kerro, ettei kenelläkään ole oikeutta käyttäytyä väkivaltaisesti. Väkivalta on aina tekijän vastuulla.
- Älä painosta lähtemään suhteesta. Kerro, että väkivaltakokemukset ovat yleisiä ja niihin voi saada apua.
- Kunnioita toisen itsemääräämisoikeutta. On mahdollista, että toinen ei ole halukas kertomaan väkivallasta, ja sitä tulee kunnioittaa. Kerro kuitenkin, että hän voi aina halutessaan tulla keskustelemaan kanssasi.

Miten voin auttaa?

- Suosittele työterveyshuoltoon hakeutumista, lääkärissä käymistä ja yhteyden ottamista poliisiin sekä rikosilmoituksen tekemistä. Apua saa myös väkivaltatyön avopalveluista eri puolilla Suomea.
- Suosittele ottamaan yhteyttä auttaviin puhelimiin, kuten Naisten Linjalle.
- Kannusta puhumaan läheisille ja ammattiauttajille tilanteesta tai hakemaan vertaistukea.
- Kysy, onko toisen turvallista palata kotiin. Kannusta häntä tarvittaessa hakeutumaan turvaan esimerkiksi turvakotiin. Jos hän on välittömässä vaarassa, ottakaa yhteys poliisiin.
- Jos väkivallan tekijästä voi olla uhkaa koko työyhteisölle, kertokaa asiasta välittömästi eteenpäin esihenkilölle, työsuojelupäällikölle ja henkilöstöhallintoon.
- Väkivaltakokemusten kuuleminen voi olla raskasta, joten hae tarvittaessa apua myös itsellesi, esimerkiksi työterveyshuollosta tai Naisten Linjalta.

Mitä voin tehdä esihenkilönä tai työnantajana?

Työntekijän turvallisuuden ja terveyden varmistamiseksi voidaan tehdä yksilöllisiä työsuojelutoimenpiteitä. Toimenpiteiden riittävyyttä ja tarpeellisuutta on arvioitava säännöllisesti. Työpaikalla voidaan kohdistaa toimenpiteitä esimerkiksi:

Työn sisältöön ja työaikaan. Työtehtäviä tai työmäärää voidaan tarvittaessa muokata. Väkivaltaa kokevalle voidaan tarjota mahdollisuus joustoihin tai työvuorojen muutoksiin.

Työntekopaikkaan. Väkivaltaa kokevalle voidaan tarjota laajempi mahdollisuus etä- tai lähityöhön tai työpisteen vaihtoon.

Työtiloihin. Vartiointia voidaan lisätä, aulapalveluita opastaa tai tarjota turvallinen parkkipaikka.

Yhteydenpitoon hätätilanteissa. Työntekijän kanssa voidaan sopia yhteydenpidosta tai varmistaa mahdollisuus avun hälyttämiseen.

Työpaikan turvallisuussuunnitelmaan. Turvallisuussuunnitelmassa voidaan huomioida tilanne, jossa työntekijän väkivaltainen kumpuni häiritsee työaikana (esimerkiksi soittelee tai tulee työpaikalle) tai uhkaa koko työyhteisöä. Kaikissa uhkaavissa tilanteissa on otettava yhteys poliisiin.

Työntekijän yhteystietojen julkisuuteen. Väkivaltaa kokevan yhteystiedot voidaan piilottaa, hänelle voidaan tarjota toinen puhelinnumero tai sähköpostiosoite.

Työvälineisiin. Teknologiaa voidaan käyttää väkivallan välineenä. Työpuhelin tai tietokone voidaan tarkistaa mahdollisten haitta- ja vaikoiluohjelmien takia. Apua saa myös Naisten Linjan digitaalisen väkivallan palveluista.

Työntekijöiden ja esihenkilöiden koulutukseen ja perehdyttämiseen lähisuhdeväkivallan ja työturvallisuuden teemoista.

Lähteet

Työturvallisuuslaki 23.8.2002/738

Tilastokeskus (2023)
Sukupuolistunut väkivalta ja lähisuhdeväkivalta Suomessa 2021.

naistenlinja.fi

proliitto.fi